

Sygn. akt IV KK 569/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **A. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 i § 4 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2021 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w
trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść oskarżonego od
prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 11 marca 2020 r.,
sygn. akt XVI K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

A. P. został oskarżony to, że w dniu 25 sierpnia 2019 r. w C. po ul. L.
kierował pojazdem mechanicznym marki F. o nr. rej. (...), po drodze publicznej, w
ruchu lądowym, będąc w stanie nietrzeźwości przy stężeniu: 1,42 mg/l alkoholu w

wydychanym powietrzu w pierwszym badaniu, 1.44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu w drugim badaniu, 1,42 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu w trzecim badaniu i 1,45 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu w czwartym badaniu, będąc uprzednio prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w C. sygn. akt XI K (...) z dnia 7 lipca 2010 r. za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości z orzeczonym środkiem karnym w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres od 28 marca 2018 r. do 28 marca 2023 r., przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w okresie 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za podobne przestępstwo umyślne orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 7 lipca 2010 roku, sygn. akt XI K (...), na mocy którego został skazany na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 177 § 1 k.k., którą odbył w okresie od 19 grudnia 2015 r. do 4 sierpnia 2016 r. tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 i § 4 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w C., wyrokiem z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt XVI K (...) oskarżonego A. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku, wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 i § 4 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych; na zasadzie art. 43a § 2 k.k. orzekł środek karny w postaci świadczenia pieniężnego, zobowiązując oskarżonego do zapłaty kwoty 10 000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 19 marca 2020 r.

Z kasacją na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wystąpił Prokurator Generalny zaskarżając wyżej wymieniony wyrok w całości na korzyść oskarżonego. Skarżący zarzucił rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 117 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. art. 374 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k. polegające na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte w terminie zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 11

marca 2020 r., zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, podczas gdy korespondencję tę wysłano na podany przez oskarżonego jako miejsce stałego zameldowania adres, niebędący jednak wskazanym przez A. P. miejscem jego zamieszkania, dłuższego pobytu i jednocześnie jego adresem do doręczeń, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania pod jego nieobecność, z rażącym naruszeniem prawa oskarżonego do obrony, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie oraz poddania wydanego wyroku skazującego kontroli Sądu II instancji.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co stworzyło możliwość jej uwzględnienia w całości na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

Sąd Rejonowy w C. procedując w dniu 11 marca 2020 r. przyjął, że „oskarżony A. P. nie stawiał się, zawiadomienie awizowane, uznane za doręczone prawidłowo (k. 99)”. Wobec powyższego Sąd, nie uznając obecności oskarżonego za obowiązkową, postanowił na podstawie art. 374 § 1 k.p.k. prowadzić rozprawę pod jego nieobecność oskarżonego wywodząc, że pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy, A. P. nie stawiał się na nią bez usprawiedliwienia.

W rzeczywistości brak było podstaw do takiego stwierdzenia, a tym samym do prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego.

Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza akt postępowania wykazała, że w toku postępowania przygotowawczego, podczas przesłuchania w dniu 30 sierpnia 2019 r. w charakterze podejrzanego A. P. podał jako adres zameldowania: C., ul. D., ale już jako miejsce zamieszkania, a jednocześnie adres do odbioru korespondencji wskazał C., ul. S. (k. 25). Ten ostatni adres oskarżonego wskazano również we wniesionym w tej sprawie akcie oskarżenia. W dniu 29 października 2019 r. zarządzono doręczenie oskarżonemu A. P. aktu oskarżenia wraz ze stosownymi pouczeniami (k. 47). Korespondencja ta została skierowana na podany

przez oskarżonego adres jego zameldowania, niebędący jednak wskazanym przez niego adresem do odbioru korespondencji i nie została przez adresata podjęta w terminie (k. 50). Również zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 11 marca 2020 r. zostało wysłane na adres zameldowania oskarżonego, a nie zamieszkania (dłuższego pobytu) i jednocześnie adres do odbioru korespondencji. Zawiadomienie o terminie rozprawy nie zostało przez oskarżonego podjęte i po dwukrotnym jego awizowaniu zostało zwrócone do nadawcy, tj. Sądu Rejonowego w C. (k. 52, k. 56).

W takim układzie faktycznym uznać należało, że wysłanie zawiadomienia o rozprawie na inny niż wskazany przez samego oskarżonego adres do odbioru korespondencji nie spełniało wymogu prawidłowego poinformowania go o jej terminie, warunkującego możliwość prowadzenia postępowania pod nieobecność oskarżonego.

Wprawdzie od dnia 1 lipca 2015 r. oskarżony ma – co do zasady – prawo, a nie obowiązek wzięcia udziału w rozprawie (art. 374 § 1 k.p.k.), to aby móc to uprawnienie zrealizować musi zostać prawidłowo zawiadomiony o jej terminie i miejscu (art. 117 § 1 k.p.k.), a gdy brak jest w tym zakresie dowodu, to czynności tej nie powinno się przeprowadzać (art. 117 § 2 k.p.k.). Rozprawę pod nieobecność oskarżonego, którego udział w rozprawie nie był obowiązkowy można prowadzić tylko wówczas, gdy został on prawidłowo, a więc w sposób zgodny z treścią przepisów zawartych w rozdziale 15 Kodeksu postępowania karnego, zawiadomiony o jej czasie i miejscu. Nieprawidłowe powiadomienie, polegające m.in. na skierowaniu zawiadomienia pod niewłaściwy adres, jest z kolei równoznaczne z niepowiadomieniem o terminie rozprawy i w rezultacie zawsze rodzi konieczność zaniechania jej przeprowadzenia (zob. wyroki SN: z dnia 9 października 2020 roku, sygn. akt IV KK 283/20; z dnia 21 listopada 2017 r., III KK 424/17; z dnia 7 lipca 2016 r., V KK 187/16).

W świetle powyższego stwierdzić należało, że A. P. nie został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy głównej zaplanowanej na dzień 11 marca 2020 r. Nie dysponując dowodem potwierdzającym prawidłowe powiadomienie oskarżonego o tej czynności, Sąd nie był uprawniony do prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego. Okoliczności te potwierdzają naruszenie wskazanych w

petitum kasacji przepisów art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., a uchybienie to miało charakter rażący. Spełniony jest również drugi warunek wymieniony w art. 523 § 1 k.p.k., a mianowicie istotny wpływ stwierdzonego uchybienia na treść zaskarżonego orzeczenia. Oskarżony A. P. pozbawiony został prawa do udziału w rozprawie, a tym samym podjęcia czynnej obrony polegającej m.in. na możliwości przedstawienia własnych racji, jak również poddania wydanego w sprawie wyroku kontroli instancyjnej.

Z tych wszystkich względów zaskarżony kasacją wyrok ostać się nie mógł i podlegał uchyleniu.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w C. uwzględni wyżej przedstawione zapatrywania prawne Sądu Najwyższego (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.) dopełniając wszystkich prawem przewidzianych wymogów w zakresie obejmującym prawidłowe zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy głównej.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.